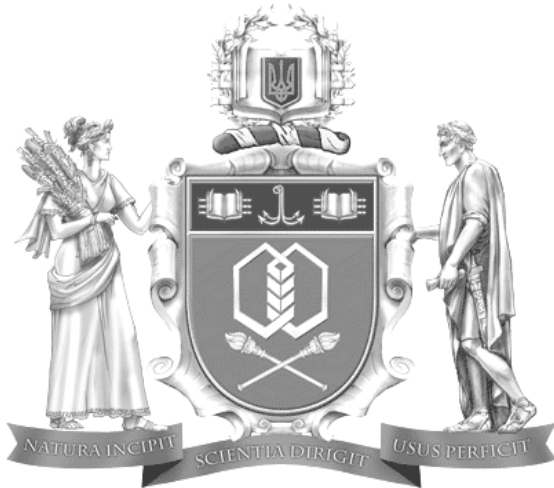

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

47

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції

*Перспективи розвитку
науково-методичного забезпечення для
самостійного вивчення дисциплін
та їх окремих розділів*

ОДЕСА 2016

Матеріали друкуються відповідно до рішення 47-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення для самостійного вивчення дисциплін та їх окремих розділів”, яка проходила 4–5 квітня 2016 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Леонтьєва І.О., методист методичного відділу.

Складність моделі повинна бути організована. При аналізі складної системи основну увагу звертають або на об'єкти, що становлять систему, або на те, що відбувається з ними у системі. Таку дуальність поглядів історія науки простежує з часів Стародавньої Греції: пасивний погляд, у сучасній термінології – об'єктний підхід, пропонував Демокрит, який ставив у центр зосередження об'єкт; йому опонував Геракліт, який виділяв поняття процесу і був, за суттю, предтечею алгоритмічного підходу. Таким чином, предметна декомпозиція надає особливого значення агентам, які є об'єктами чи суб'єктами дії, а поділ по алгоритмах зосереджує увагу на порядку подій, що відбуваються.

Світоглядний аспект і нерозрахункові моделі. Кілька аспектів роблять нерозрахункові моделі незамінними при дослідженні складних систем. По-перше, вірне вилучення системи і формулювання базових положень є суттєвою, іноді визначальною частиною дослідження. По-друге, якісна теорія несе світоглядний аспект, що буває не тільки цікаво, але й корисно, і крім того, позначає місце системи у світогляді. Третє, якщо теорія не дозволяє розрахувати ефект, то вона, мабуть, має можливість передбачити його, вказати умови, за яких його можна спостерігати, а також спрогнозувати супутні явища, необхідні і достатні умови та інше.

Рассел Б. Человеческое познание. – М.: ИИЛ, 1957. – 556 с.

Каган М.С. О системном подходе к системному подходу. / Избранные труды. – Т. 1. – СПб.: Петрополис, 2006. – 200 с.

Мамчур Е.А., Овчинников Н.Ф., Уёмов А.И. Принцип простоты и меры сложности. – М.: Наука, 1989. – 304 с.

Буч Г., Рамбо Д., Джекобсон А. Унифицированный язык моделирования. – М.: ДМК, 2001. – 432 с.

РОЗВИТОК АНАЛІТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДА «MIND MAPPING»

Іванов Є. В.

Інформація стала універсальним засобом впливу на людину як суб'єкта життєдіяльності, розвитку його суспільної та індивідуальної свідомості, особистісних і професійно-особистісних якостей, поведінки і діяльності. Збільшилося багатофункціональне призначення інформації як цінності, продукту науки і культури, що викликає у суб'єкта пізнання необхідність розвитку аналітичних здібностей, та відповідного ставлення до процесу пізнання як процесу вдосконалення якості освіти та освіченості індивіда, особливо в аспекті професійної підготовки. Все це вимагає від фахівця будь-якої сфери діяльності здатності і готовності піддавати будь-яку інформацію критичному аналізу, що вимагає розвиненого аналітичного мислення.

Виступаючи частиною інформаційної культури особистості, аналітичне мислення забезпечує їй оптимальну орієнтацію в світі, професії, людських стосунках, прискорюючи процес соціалізації і побудови адекватної моделі поведінки та діяльності в складних, критичних ситуаціях буття.

У науці психологічний термін «аналітичне мислення» тісно пов'язаний з основними категоріями педагогіки: вихованням, освітою, навчанням, вчителем, учнем. В зв'язку з цим були створені базові принципи сучасного освіти, що включають в себе поняття аналізу, аналітичного підходу: принципи фундаменталізації освіти, інтеграції освітніх процесів, диференціації та індивідуалізації навчання. Вони передбачають формування у студентів умінь виділяти головне, встановлювати подібності, відмінності, співвідношення, зв'язки. Якісне засвоєння змісту освіти передбачає встановлення міжпредметних, междисциплинарних зв'язків, використання наукової термінології, систематизації інформації, що також передбачає опору на аналітичне мислення.

У філософії та психології пізнання розглядають різні співвідношення видів інформації, її оцінки та аналізу. Разом з тим, велика кількість інформації в світі професій викликає необхідність орієнтації у пізнавальній діяльності на певні орієнтири: а) відбір, систематизацію, аналіз, оцінку з точки зору об'єктивності, доцільності, оптимальності використання; б) аналітичний підхід до інформації з позиції формування наукового і професійного мислення; в) становлення адекватної самооцінки при аналізі власних можливостей і результатів майбутньої авторської професійної діяльності; г) визначення якості оволодіння інформацією як характеристики власного інтелектуального потенціалу.

Наш аналіз свідчить про те, що виникло два протиріччя теоретичного і практичного властивості: між сформованою системою фундаментального філософського і психологічного знання про мислення як вищого ступеня пізнання, здійснюваного на основі аналізу, узагальнення та відкриття нового, і прикладним рівнем застосування знань, які часто не мають емпіричної орієнтації на розвиток аналітичного мислення; між соціальною необхідністю підготовки майбутнього спеціаліста, здатного до професійної діяльності на високому рівні аналітичного осмислення і перетворення практики в дієвий засіб освіти активно-репродуктивним способом навчання в вузі.

Для розвитку аналітичного мислення пропонуємо метод асоціограм, було розроблено в 70-і роки англійцем Тоні Бузану (Tony Buzan). Вихідним пунктом його міркувань було те, що студенти працюють головним чином «логічно мислячою» лівою півкулею головного мозку. Тому, його метод полягає у стимулюванні в рівній мірі як правої, так і лівої півкулі головного мозку, так як це активізує образно-творче і логіко-аналітичне мислення. У англійському просторі даний метод добре знають під назвою «Mind Mapping». Англійське слово «mind» має безліч різнобічних варіантів перекладу, наприклад, пам'ять, нагадування, асоціація, спонукування та ін. В цілому, назву метода можна перекласти на українську як «Метод карт розуму». Метод асоціограмм завжди придатний в якості дієвого методу, коли мова йде про

ієрархічну і наочну структурування знань, а також про візуалізації комплексних взаємозв'язків. Тому він особливо добре підходить для: розробки узагальнень; уявлення комплексних систем; систематизації текстів і понять; огляду записів / заміток або навчального матеріалу; планування проектів.

Метод асоціограмм - це техніка, яку можна вивчити в процесі написання рефератів, але потрібно тренуватися спочатку на простих прикладах. На навчальних заняттях представляється велика кількість різноманітних можливостей застосування цього методу: індивідуальна та групова робота, творчі завдання.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ

Л.В. Гордієнко, О.В. Макарова, О.М. Котузаки, Г.С. Іванова

Зміни в економіці і соціальній сфері, що відбуваються в суспільстві, ставить перед усіма типами навчальних закладів і, перш за все, перед вищою школою завдання підготовки випускників, здатних:

- орієнтуватися в мінливих життєвих ситуаціях, самостійно набуваючи необхідні знання, застосовуючи їх на практиці для вирішення різноманітних завдань;
- самостійно критично мислити, бачити виникаючі проблеми і шукати шляхи раціонального їх вирішення, використовуючи сучасні технології; чітко усвідомлювати, де і яким чином придбані ними знання можуть бути застосовані;
- бути здатними генерувати нові ідеї, творчо мислити.

Рішення цього важливого завдання можливо тільки в разі вдосконалення освітнього процесу в напрямі активізації різних форм і методів самостійної роботи студентів, організованої для переведення студентів з пасивних споживачів знань в активних творців, які вміють грамотно сформулювати проблему, проаналізувати можливі шляхи її рішення, знайти оптимальний результат і довести його правильність. В такому ракурсі самостійна робота студентів стає не просто важливою формою навчального процесу, а вона перетворюється в його основу.

Основною метою самостійної роботи студентів є систематизація та закріплення отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів; поглиблення і розширення їх; формування умінь використовувати нормативну, довідкову документацію і спеціальну літературу; розвиток пізнавальних здібностей, дослідницьких умінь.

Організація самостійної роботи студентів здійснюється за такими напрямками: визначення мети, програми, плану завдання або роботи; з боку викладача студенту надається допомога в техніці вивчення матеріалу, підборі

ВИКЛАДАЧІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	
С.М. Дідух, Л.Л. Лобочька.....	26
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІІ ЕТАПУ	
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З НАПРЯМУ	
«ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»	
О.В. Дишкантюк, С.Є. Саламатіна.....	28
ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕТОДУ „CASE-STUDY” В КУРСІ	
„ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ” ДЛЯ СТУДЕНТІВ	
ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	
О.І. Дроздов.....	30
РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»	
В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ НАПРЯМУ «ХАРЧОВА ТЕХНОЛОГІЯ ТА	
ІНЖЕНЕРІЯ»	
Н.А. Дзюба, Л.О. Валецька.....	31
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
«МІКРОБІОЛОГІЯ»	
А.В. Єгорова, О.І. Данилова, Л.В. Труфкаті.....	33
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
О.О. Євтушевська.....	34
ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК	
УСПІШНОСТІ	
Г.І.Палвашова, О.М.Мирошніченко, Т.І. Нікітчина, Н.В.Доценко.....	35
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
СТУДЕНТА	
Г.І. Палвашова, Н.В. Доценко, О.М. Мирошніченко, О.С. Ільєва.....	38
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ -ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ	
ЯКОСТІ ЗНАНЬ	
Г.С. Герасим, В.В. Паламарчук.....	41
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ СПЕЦІАЛЬНИХ	
ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
Н.В. Жихарєва.....	43
УЧАСТЬ У КОНКУРСАХ ТА КОНФЕРЕНЦІЯХ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ	
САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	
О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко.....	45
РІЗНОВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ	
ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ	
О.В. Гриньків, О.І. Філіпенко.....	46
О НЕВІД’ЄМНИХ ОСОБЛИВОСТЯХ ДОСЛІДЖЕНЬ СКЛАДНИХ	
СИСТЕМ	
О. М. Герега.....	47
РОЗВИТОК АНАЛІТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЗА	
ДОПОМОГОЮ МЕТОДА «MIND MAPPING»	
Є.В. Іванов.....	48
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВА ФОРМА	
ОРГАНІЗАЦІЇ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ	
Л.В. Гордієнко, О.В. Макарова, О.М. Котузаки, Г.С. Іванова.....	50